

HALÍK, T.: *Chci, abys byl*

Praha, Nakladatelství lidové noviny 2012. 263 strán. ISBN 978-80-7422-177-4

Ako sa už za posledných desať rokov stalo zvykom, v tomto jesennom čase, aj tento rok vychádza v Nakladatelství lidové noviny ďalšia z kníh známeho českého profesora a kňaza Tomáša Halíka, ktorej český názov je *Chci, abys byl*, s podtitulom *Křesťanství po náboženství*. Obľúbený autor si pre svoje knihy získal široké publikum pravidelných čitateľov a jeho popularita rastie nielen doma a v blízkom zahraničí (Slovensko, Poľsko), ale i vo svete, k čomu nemalou mierou prispievajú aj viaceré ocenenia, ktoré mu boli za jeho tvorbu udelené.

Prvé slovo

Recenziu jeho najnovšej práce *Chci, abys byl* začneme netradične „pripomenutím“ si záverečnej časti prológu k českému vydaniu knihy *Vzdáleným nablízku*, kde svojich pravidelných čitateľov a kritikov upozorňuje na fakt, že táto kniha je určená predovšetkým zahraničnému čitateľovi, ktorý ešte nie je oboznámený s jeho doterajším dielom, a preto ich prosí o pochopenie pri čítaní, ktoré v nich môže vyvolávať pocit dobre známeho. Podobné upozornenie či skôr priznanie v úvode (*Slovo autora k českému čtenáři*) jeho najnovšej knihy by bolo nielenže veľmi žiaduce, ale pre obsah samotnej knihy aj výstižné, pretože pravidelnému čitateľovi Halíkových prác sa pri jej čítaní neraz zdá, akoby listoval v stránkach jeho prechádzajúcich diel. Zatiaľ čo „nový“ čitateľ dychtivo odhaľuje zákutia autorovho myšlienkového sveta, „starý“ prechádza vychodenými chodníkmi a pomaly sa začína „nudiť“. Ide však o dlhodobý problém, ktorý sprevádza vydávanie Halíkových kníh, a ktorý, žiaľ, s každou ďalšou publikáciou rastie a jeho knihy nadobúdajú podobu obávaného repetitória. Ostáva len dúfať, že tento kolobeh *návratu toho istého* nebude v prípade Halíka *večný*.

Druhé slovo

Nebudme však netrpezliví a počkajme, kým po *prvom* slove kritiky zaznie z našich úst i *druhé* slovo nádeje a pochopenia, nenechajme príbeh tejto knihy nedopovedaný.

Už tradične z bohato rozvetvenej koruny Halíkových myšlienok zmieniame aspoň niektoré, ktoré priamo súvisia s hlavnou témou celej knihy. Po knihách o viere a nádeji napísal autor tentoraz knihu o poslednej (či prvej) z Božských cností, o láske, čo možno v určitom slova zmysle chápať ako (myšlienkové) vyvrcholenie zamyslení nad záverečným odkazom Pavlovho hymnu na lásku z listu Korintanom (1 Kor 13, 13).

Ideovo opätovne vychádza autor zo situácie „západného“ človeka po „smrti Boha“ a hľadá v nej priestor pre re-interpretáciu a re-aktualizáciu tých aspektov kresťanskej lásky, ktoré sú v sekulárnom chápaní v úzadí, alebo dokonca úplne absentujú. Sem patrí predovšetkým *láska k Bohu a láska k nepriateľom*, ktoré obe úzko súvisia so *vzťahom človeka*

k sebe samému a k svetu. V Ježišovom hlavnom „dvojpríkázaní“: „Milovať budeš Pána, svojho Boha, z celého svojho srdca, z celej svojej duše, zo všetkých svojich síl a z celej svojej mysle a svojho blížneho ako seba samého“ (Lk 10, 27), ktoré je kvintesenciou kresťanskej lásky, sa všetky tieto aspekty spájajú do jediného prikázania lásky. V ňom sa zrkadlí Božia transcendencia i imanencia zároveň, jeho „vzdialenosť“ i „blízkosť“, ktorá prenikajúc z najintímnejšej hĺbky ľudského srdca až k tvári druhého prelamuje bludný kruh narcizmu – sebastrednosti a „sebalásky“, ktorá je skutočným protikladom a karikatúrou pravej nepodmienej lásky. Človek Boha nemôže poznať v noetickom slova zmysle, no môže mu dôverovať, môže v neho dúfať a môže ho milovať. To teda, či Boh existuje alebo nie, síce nemôžeme vedieť, no môžeme aspoň vedieť to, či chceme, aby bol, alebo chceme, aby nebol. Na túto existenciálnu otázku ľudskej túžby musí každý človek svojím životom odpovedať sám.

Na záver môžeme len vyjadriť pranie a odporúčenie, aby obe naše slová neostali len prvým slovom recenzenta, s ktorým sa čitateľ uspokojí, ale aby obecnosť nechala prehovoriť samotného autora knihy, pretože aj „starý“ pozorný čitateľ má vždy čomu načúvať.

Michal Bizoň